

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Wielkopolskie Towarzystwo Rolnicze

Źródło:

Rolnik-Ekonomista Rok 1 1926 numer 11, strony 329-331

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

## PROGRAM ZEBRAN CZERWCOWYCH C. T. R.

W czerwcu 1926 r. odbędą się następujące zebrania, organizowane przez Komitet Centralnego Tow. Rolniczego:

15. VI. 1926 r., godz. 10 m. 30 rano i 16 m. 30 popoł. — zebranie Komitetu C. T. R.
16. VI. 1926 r. od godz. 9—10 rano — zebranie Rady Głównej C. T. R. z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Komitetu, 2) upoważnienie Prezydium C. T. R. do: a) obciążenia hipoteki gmachu Kopernika 30 w Warszawie długoterminową pożyczką w kwocie do 75.000 zł., b) obciążenia hipoteki „Marjanowa” kaucją do 60.000 zł., c) przyjęcia zapisu ś. p. Hempla w kwocie 30.000 zł. w zlocie, d) upoważnienia do zamiany placu w Częstochowie z zapisu ś. p. Łuczyckiego na inny plac w tymże mieście położony; 3) zatwierdzenie bilansu za 1925 r. i protokołu Komsji Rewizyjnej; 4) wnioski.
16. IV. 1926 r., godz. 16 m. 30 popoł. — w sali dużej C. T. R. zebranie ogólne doroczne C. T. R. z następującym porządkiem dziennym: 1) Zatwierdzenie 2-ech członków honorowych; 2) doroczne przemówienie prezesa C. T. R.; 3) referat prof. J. Mikułowskiego-Pomorskiego pod tyt.: „Organizacja państwowa i społeczna rolnictwa w Stanach Zjednoczonych U. S. A.”; 4) dyskusja.
17. VI. 1926 r. od godz. 10 do 12-ej — pokaz pluga Burmestra, kosiarki do niszczenia ognichy gorczycy w jarzynach oraz nowych włóczydeł — pod egidą Wydziału Rolniczo-Meljoracyjnego C. T. R. przez Zarząd „Agrilu” na gruntach folwarku Rakowice (dojazd tramwajem Nr. 7).
17. i 18. VI. 1926 r. — zjazd delegatów Kółek C. T. R. w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa na Krakowskim Przedm. w Warszawie.

## WIELKOPOLSKIE TOWARZYSTWO ROLNICZE.

Od chwili powstania Państwa Polskiego panowała w szerokich kołach rolnictwa wielkopolskiego silna tendencja do stworzenia jednej wspólnej organizacji rolniczej, któraby obejmowała całokształt interesów zawodowych rolnictwa wielkopolskiego.

Urzeczywistnienie tej idei napotykało jednakże na liczne trudności, przede wszystkim natury narodowościowej. Przytem różnorodność przejawów życia gospodarczego wymagała szybkiego działania w poszczególnych jego dziedzinach z uwzględnieniem specjalnych warunków każdej gałęzi. Jest rzeczą zrozumiałą, że w tych warunkach wszelka, dyktowana koniecznością chwili, działalność oparła się o istniejącą już organizację; idea ujęcia całokształtu interesów reformy centralnej organizacji ustąpić musiała na drugi plan. Tak więc rozwinęły swoją owocną działalność, pracując ręką w rękę, Centralne Towarzystwo Gospodarcze i Kółka Rolnicze, każde jednak obejmując inną sferę działalności. Centralne Towarzystwo Gospodarcze ujmuje organizację wielkiej własności ziemskiej, Kółka zaś Rolnicze kontynuują swą wysoce pożyteczną i owocną pracę wśród mniejszych rolników. Spolszczona Izba Rolnicza, instytucja półurzędowa i reprezentantka myśli państwowej w dziedzinie agrarnej, rozwijała swą działalność przede wszystkim w kierunku technicznego rozwoju rolnictwa.

Coraz jednak bardziej odczuwano konieczność skoncentrowania wszystkich prac i wysiłków drogą stworzenia silnej organizacji rolniczej o szerokiem podłożu, któraby właśnie dzięki oparciu na najszerzych warstwach i dzięki połączeniu wszystkich żywotnych interesów rolnictwa dobitnie i skutecznie reprezentowała interesy zawodowe i gospodarcze rolnictwa wielkopolskiego wobec sfer rządowych i innych odłamów społeczeństwa. Nie ulega wątpliwości, że taka centralna organizacja daje nadto szereg dalszych doniosłych korzyści pod względem sprawności w załatwianiu wszelkich agend i pod względem racjonalnej i taniej administracji.

Zdając sobie z powyższych konieczności i korzyści sprawę, członkowie Centralnego Towarzystwa Gospodarczego, Zjednoczenia Producentów Rolnych, Związku

Dzierżawców i Towarzystwa Urzędników Gospodarczych przyszedł do przekonania, że w miejsce tych organizacji winna powstać instytucja nowa, któraby odpowiadała wskazanym powyżej warunkom koncentracji działalności organizacyjnej rolnictwa wielkopolskiego. W myśl tej zasady wspomniane organizacje postanowiły na zebraniu konstytucyjnym w dniu 25-go lutego br. stworzyć wspólną organizację pod nazwą „Wielkopolskie Towarzystwo Rolnicze“, nadając temu towarzystwu następujące zadania i cele:

1. Zrzeszenie wszystkich producentów rolnych bez względu na obszar posiadłości.
2. Obrona i popieranie interesów rolnictwa, a mianowicie podniesienie produkcji rolnej i wyszukiwanie dla niej odpowiednich rynków zbytu, ułatwienie nabywania potrzebnych artykułów rolniczych, regulowanie stosunków pracy pomiędzy pracodawcami i pracownikami.
3. Uzyskanie odpowiednich warunków w Rzeczypospolitej Polskiej dla rozwoju rolnictwa i dla wymiany towarów z zagranicą, oraz popieranie bezpośredniego udziału rolników w przemyśle rolnym.
4. Obrona interesów zrzeszonych rolników w każdym kierunku, jak również ułatwanie melioracji oraz obrotu warsztatami rolnymi przy kupnachs, sprzedażach i dzierżawach.
5. Spółdziałanie przy szerzeniu oświaty rolniczej wśród swych członków.
6. Współpraca z innymi organizacjami rolniczymi w województwie Poznańskim i w całej Polsce.
7. Do celów Towarzystwa nie należą sprawy partyjno-polityczne.

Jako konkretne zadania wynikające bezpośrednio z podanych ogólnych celów Towarzystwa, wysunięto na plan pierwszy jako zadania najpilniejsze prace:

1. w sprawie stworzenia taniego długoterminowego kredytu dla rolnictwa i reorganizacji krótkoterminowego;
2. w sprawie przystosowania podatków do właściwości gospodarki rolnej, oraz racjonalnego ich wymiaru i rozłożenia;
3. w sprawie ułatwień komunikacyjnych i odpowiedniej polityki taryf kolejowych;
4. w sprawie należytego ukształtowania taryfy celnej i korzystnych dla rolnictwa traktatów handlowych z sąsiednimi Państwami;
5. w sprawie reformy ustawodawstwa socjalnego i przystosowania go do interesów i poziomu produkcji rolniczych;
6. w sprawie organizacji wewnętrznego handlu rolniczego;
7. w sprawie umożliwienia i organizacji eksportu wytworów produkcji rolniczej;
8. w sprawie odpowiedniego ustosunkowania się do przemysłu rolnego;
9. w sprawie racjonalnej parcelacji;
10. w sprawie naukowej organizacji pracy w rolnictwie celem zwiększenia jej wydajności;
11. w sprawie szerzenia oświaty rolniczej;
12. w sprawie należytego ukształtowania się samorządu terytorjalnego do gospodarki rolnej.

Pozatem W. T. R. będzie zajmowało się sprawą regulacji stosunków pomiędzy pracodawcami i pracownikami przez Wydział Pracy, oraz udzielało porad prawnych dla członków przez Wydział Prawny.

Prace swe W. T. R. wykonywać będzie przez własne biuro w Poznaniu (nawet Poczta 30), oraz przez odpowiednio zorganizowaną sieć sekretariatów powiatowych. Sekretarjały te W. T. R. utrzymywać będzie w celu największego zbliżenia się do swych członków i ułatwienia im korzystania z wszelkich prac i porad Towarzystwa.

Nie wątpimy, że założenie W. T. R. będzie przyjęte przez rolnictwo wielkopolskie z zadowoleniem jako poważny i doniosły czyn w życiu organizacyjnym Wielko-



polski. Dalszy rozwój i siła Towarzystwa zależeć będzie od czynnego poparcia go przez najszersze warstwy rolnictwa, które wzywamy do zapisywania się na członków Towarzystwa, oraz do życzliwej i czynnej współpracy. Zapisy na członków przyjmuje Sekretariat Generalny W. T. R., Poznań, Pocztowa 30 i Sekretarjaty Powiatowe.

Do Rady Głównej Towarzystwa zostali wybrani pp.: Mieczysław Chłapowski jako prezes, Seweryn Ozdowski jako wiceprezes, Antoni Bartosz jako wiceprezes, Zygmunt Pluciński, Józef Cioromski, Wacław Dykier, Wojciech Ozimina, Bogusław Łubieński, Witold Maringe, dr. Marjan Gładysz, Jan Czubak, Wiesław Tuchołka, Edward Potworowski, Stefan Ponikiewski, Jan Musiał. Kooptowani zostali pp.: Jan Żółtowski, Nikodem Schroeder.

## OBCHÓD JUBILEUSZOWY SZESĆDZIESIĘCIOLECIA POZNANSKICH KÓŁEK ROLNICZYCH W POZNANIU.

Dnia 22 kwietnia b. r. odbył się uroczysty obchód sześćdziesięcioletniej działalności Poznańskich Kółek Rolniczych. Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem w kościele farnym, poczem delegacje Kółek Rolniczych ze sztandarami ruszyły pochodem przez miasto, udając się do wielkiej Auli Uniwersyteckiej.

Wśród podniosłego nastroju uczczono pamięć pierwszego Patrona Maksymiljana Jackowskiego — i ostatniego — K. Brownsforda oraz wysłano depezę do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z wyrazami czci i hołdu.

Nastąpił szereg przemówień, poczem przystąpiono do wyboru nowego Zarządu Głównego i Patrona, na którego powołano przez akklamację dr. Juliusza Trzcńskiego.

## KRONIKA.

### A. Finanse i kredyt.

Kronika finansowa za czas od 7-go do 22-go maja 1926. W okresie sprawozdawczym życie gospodarcze minęło pod znakiem najpierw kryzysu gabinetowego a następnie zamachu stanu dokonanego przez p. Piłsudskiego. Z chwilą powołania do życia gabinetu p. Witosa giełda zareagowała poprawą kursu złotego, który według oficjalnych notowań wynosił w dniu 11 maja 10,15 za dolara, a w dniu 12 maja 10,05 według oficjalnych notowań. Walki na ulicach Warszawy spowodowały zamknięcie giełdy, która wznowiła swoją działalność dopiero w dniu 17 maja notując kurs złotego w wysokości 10,40 za dolara i doprowadzając go stopniowo do 11,10 w końcu ostatniego tygodnia sprawozdawczego. Obroty dewizowe i walutowe w początku okresu sprawozdawczego były naogół dość duże dochodząc do 150—200 tys. dolarów dziennie, jednakowoż po przewrocie spadły wahać się dokoła 100 tys. dziennie. Popyt na papiery procentowe i dywidendowe przed zamachem, był naogół słaby, zwłaszcza na te ostatnie. Po przejściu giełdy do normalnej pracy po ostatnich ulicznych wypadkach w Warszawie obroty temi papierami jeszcze bardziej zmalały wskutek wstrząsliwości ze strony nabywców. Oczywiście odbiło się to na ich kursie, który niższkował. Pewna poprawa nastąpiła dopiero w ostatnich dwóch dniach sprawozdawczych, kiedy to ożywiły się nieco obroty akcjami i papierami dywidendowymi.

Jeżeli chodzi o scharakteryzowanie ogólnej sytuacji finansowej to na razie można stwierdzić tylko ogólne jej pogorszenie, któremu, rzecz naturalna, winne są ostatnie nieszczęsne wypadki polityczne. Obecnie trudno jeszcze zdać sobie sprawę z klęski gospodarczej, w jaką nas wtrącił zamach stanu. W każdym razie wiadomo jest, że nastąpiło wycofowywanie wkładów z banków i instytucyj oszczędnościowych, że kredyt doznał znowu utrudnień na skutek zwyżki prywatnej stopy dyskontowej, że trudności płatnicze uległy zwiększeniu.